

Nagyvárad, márczius 13-án.

VASÁRNAP

A

„SZABADSÁG“

SZÉPIRODALMI HETI MELLÉKLETE.

1892. 11. SZ.

KISS 1891

E G Y E D Ű L.

A fegyverekről.

Ha az állatországon végig tekintünk, bizonyos összefüggést találunk az állat fegyverei, védekezése s szelleme közt. Senki sem kételkedik azon és mindenki belátja, hogy természetes az összefüggés szellemi tehetség és fegyver közt. Ma belátjuk, hogy egy egész állatország fegyverei s szellemi tulajdonsága közt valami összefüggő kapocs van, okvetlenül, arra a gondolatra jövünk, hogy az ember, a legtökéletesebb állat, fegyvere egyfelől, szokásai, erkölcsi s gondolkozása közt másfelől összefüggés van. Ha ezeket vizsgálni akarjuk az emberiség történetét a legrégebb időtől a mai napig szemügyre kell venni, a mint azok a más időben, különböző helyen harcoltak és melléje helyezzük a művelődés történetét vagy a néprajzot.

Itt minket nem érdekel miképpen jött az ember a földre, vajjon közvetlen vagy közvetve Isten teremtménye, e helyen a földön van és az őskorban szellemi tehetsége a magasabb rendű állatokétól nem igen különbözött. Az őskori ember jelleme s erkölcsje egyszerű lehetett mint az emberhez hasonló majmoké s ennek megfelelőleg egyszerűek és természetesebbek voltak fegyverei. Vajjon kellett-e fegyver az ősalapötben? kérdezhetné ön: igenis kellett, mert ha talán ember ember ellen nem küzdött, de az állatok ellen folyton kellett küzdeni, s mit ma nemes mulatságnak nevezünk, akkor szükségű volt. Őseinket, kik fabunkókkal voltak felszerelve, nem szenvedély vitte a vadászatra, hanem nagyon is a vas szükség. Veszélyes lakótársai voltak — csak a barlangi medvét említem — melyek ellen háboruskodnia kellett; sőt mint mindig leghatalmasabb ellenfele az ember volt, ki társát agyonverte és megette. Őseink emberevők voltak, ezt kétségbe vonhatlanul bebizonyítják leleteink, minden barlangban, melyben ősemberi koponyákat találtak, számos emberi csontot találtak, melyekből a velő hiányzott és a fogak is anthropagismust mutatnak. Talán e rut szokásra való emlékeztetés a vadak temetési módja, hogy t. i. embereket megölnék és vele temetnek, mint másutt vele ételeket adnak, hogy „a másvilágon meg ne éhezzenek“; az elsőhöz hozzá teszik: „hogy szolgáljanak neki a másvilágon“, de ez az előbbinek helyesége ellen nem szól, mert a mai vadak ő szokásaikat nem ismerik, hanem csak megtartották.

E borzasztó szándékukat éppen oly embertelen fegyverrel hajtották végre. Milyen fegyverei voltak! Mily kezdetlegesek! Eleinte valószínűleg agyonöklelték vagy megfojtották; az állatokat pedig valamely mélységbe üzték. Ez a legvadabb volt, mert a legnagyobb

kinok ölték meg áldozatukat. A mint azonban erkölcsjeik fejlődtek és szellemük tökéletesbedett, öklüket a fafurkó majd a kőbalta váltotta fel. De ennél sem állapotodtak meg, hanem vagy belátták a vaskorszakban, hogy a küzdelem nem mindig az ő javukra dől, vagy pedig, mert belátták, hogy az állat vagy ember a vas eszközökkel hamarabb mulik ki, nyilakat és dárdákat használtak. Melyik nép volt az, mely először használta a gyilkolás humanusabb eszközét, nehéz megmondani, valószínűleg az ázsiai népek voltak az elsők, mert Homeros, ki oly szépen tudta a női bajokat megénekelni, a jó fegyvereket kis Ázsiából valóknak mondja. A keresztény középkorból ránk maradt még e szokás, hogy a jó kardokat „fringianak“ nevezzük, mi szintén a mellett bizonyít.

A vaskorszakból emberei két részre oszlottak az egyik csoport megmaradt ősi „erényeiben“, a másik, elhagyta s tökéletesbült. Az előbbi Ázsia, Afrika s Ausztráliában telepedett le a másik China (?) Európa s Amerika vidékeit népesítette be. Nem kell ezt azonban úgy vennünk, hogy akkor népvándorlás volt, hanem csak úgy, hogy a cultura mai állása szerint a „maradiak“ s a „haladók“ egy oszlának el a földön. Tekintsünk mindenelőtt a maradiakat, ezeknek élete nagyban hasonlít az ő ember életéhez és nagyon gyakran egyes korszakokat, melyeket az emberiség átélt, egyes törzseknél még éppen megmegtaláljuk. Ugy nagyon sok helyen a kőkorszak a legújabb időkig tartott, sőt voltak ausztráliek, kik fa-kardokkal hadonáltak. Ezek későbbben csontokkal rakták ki és fűrészként használták. Ezt ugyan nem nevezném kardnak, hanem régiségét elavult „szablya“ nonkkal jelezném, mert a mai kard más alakú, mint a szablya s e népek szablyát viselnek. E fegyverek mellett t. i. a parittyá s szablya, melyet Hellwald „meghosszabbított kardnak“ nevez, találjuk a nyilat, vagy helyesebben az íjját és a lándzsát. Az íjját mindenki ismeri nemesak rajzból, hanem tapasztalatból: olvasóim már látták a nők új sportját, az íjjazást és olvasónőim már ezt a hurt is pengetik. Lándzsát mai nap már nem látunk legfeljebb a mai „bajonettek“ alakjában; gerelyt és kopját már csak a sportot kedvelők ismernek! De ezen ismert alakok nagyon különböznek a vadakétól. A vadak szablyája csaknem olyan mint a mai fűrészünk; nyiluk hegye kampókkal van tele, melynek hegyét megmérgezik, gerelyük is gyakran kampókat mutat. A lövő szerszámok, mint a parittyá s kopja nem igen használatos, de ha használnának bizonyára a vadság jelét magukon hordanák, mint az említettek. A közeli támadásnál főleg a buzogányt használják, melynek vastag végével mért csapások fájdalmat

okoznak és az áldozat nagy kinnal mulik ki. A fájdalom nagyon örvendezteti a vad erkölcsöket, mint a mai vadak, kik különös kedvet találnak abban, hogy valakit kineznek; a művelt görögök is szerethették a fájdalomtól megtorzult arcot, mert Homerosnál még a hérosok (hősök) is sírnak, Sophokles és Euripides színészei is sírnak, a szövegben sorok számra találunk jajokat; sőt a mi korunkban is a műveletlen embereknél látjuk, hogy az a regény vagy színmű tetszik, hol vagy sírnak vagy siratnak. A vadaknál ez még inkább kifejlődött, van rá példa, hogy valakit vertek és mikor sirt, a körülállók kacajra fakadtak. És ezt teljesen kifejezik fegyverek: a használt kampók, melyet néhány utazó szerint azért használnak, hogy az áldozat biztos legyen, tényleg azonban azért, hogy fájdalmat keltsenek vele. Hogy az előbbi vélemény hamis bizonyítja az a körülmény, hogy a nyilakat meg is mérgezik mi eléggé biztosít, ha ellenben nem mérgezték, akkor lehet rajta akárhány kampó, mégis többször kell rá löni. A nyíl az egyike a legvadabb eszközöknek, mert ha hegyét méregbe mártják, a talált negfulladás következtében hal meg, ha a nyíl hegye nem mérges, akkor többször kell löni, míg vér vesztés következtében kimulik. A nyilak eltávolítása is vad erkölcsüket jellemzi; a nyilakat a sebből kitépik és vele kisebb-nagyobb test részt is a testből eltávolítanak. Livingshine beszéli, hogy egy leányt a nyíl tüdejében találta s mikor a nyilat óvatosan ki akarták húzni, egy beesuán (dél-afrikai törzs) odaugrott és kitépte a nyilat a leány féltüdejével!

Legyen elég e vérengzésből és tekintsük a haladókat. A haladók első nagy nemzete az egyiptomi nép, melynek műveltsége nagyobb volt mint a görögöké, kik sokat tanultak az egyiptomiaktól. Az egyiptomiak fegyverzetéről azonban semmit sem tudunk, hogy voltak és hogy kifejlődött fegyverzetük volt, azt kaszt rendszerükből és sok háborújokból biztosan lehet következtetni. Nyíl, gerely és párduczos kocsí volt fegyverök, mint azt képeikből és költeményeikből tudjuk, de hogy mily alakúak ezt nem tudjuk. Sokan mondják, hogy nyilaik hegye nem volt mérges, de nem lehetetlen, hogy volt, mert a chemiában járatosak voltak. Én azt hiszem, hogy egyszerű kampótlan nyiluk volt, mert erkölcsjeik — a rabszolgaságtól eitekintve — szelidek.

A görögök szelid erkölcsjeit valamennyien ismerjük és csodálkozunk kellene, ha ezek is nyillal harcoltak volna. A történelemből azonban tudjuk, hogy a görögöknél nagyon kifejlett a phalanx, mely alapjában véve lándzsá összetétel. A phalanx emberiesebb mint a nyíl, de még eléggé vad. Emberiesebb már azért mert vele szurni kellett és

oly hatalmas sebet mérhettek, mely a sebesültnek rögtön halálát okozta; vadnak is mondható, mert az ellenség közvetlen közelben esett el és így a megtámadt görög a halállal küzdő kinjaiban gyönyörködhetett. Jól tudjuk, hogy a görögök inkább védelemre, mint támadási háborukat vezettek. Alig egy-kettőt találunk a történetben, hol a spártai támadott t. i. Phillipos (gör. a ló kedvelő) és Alexandros (gör. a veszélyt elhárító). Fegyvereik is ezen irányban fejlődtek; volt lándzsás fleg pajzs. Homeros ugyan mesterileg írja le a nyilat, de nyila csak Appolonak van; míg ellenben lándzsája s pajzsa minden egyesnek. Hogy vajjon a lándzsán is művészi érzékük nyilvánult azt nem mondja meg, de a pajzsok művésziek lehettek, így Achilles (a dicső, a gyorslábu mint nevezi) pajzsán melyet Hephaistos (alvilági isten) készített a városi és a mezői élet látható, azonkívül a csillagok és a nap képe. Az egész Iliászban alig találunk trójait vagy annak szövetségeseit, kit a görög nyíl sebesített, de a barbárok Achillest lenyilazzák és a dögvészt is Apollo nyilai okozzák.

A rómaiak már főleg támadók voltak, erkölcsük is a görögökén messze hátra maradt. Kegyetlenségük az évek ezreire ismeretes; a keresztény marttyrok tűzbe vetése és a fenevadak elé vezetése, a gladiátorok játéka stb. mindannyi durvaságuk példája. A kegyetlenséget okvetlenül fegyvereikben is kifejezték valószínűleg domináló fegyver volt a nyíl; a nyíl valamennyi fegyver közt a legnagyobb kegyetlenségre mutat; már a görögök is a centaurokat nyíllal ábrázolták és egyáltalában fölfoghatatlan, hogy a nők ezt választják test gyakorlóul. Ha valamelyik ókori népről föltételezném, hogy horog vagy kampó volt nyilaik végén a római volna az. Az idők folyamán a barbárok léptek a rómaiak helyébe, kiknek erkölcei a rómaiakhoz hasonlóak voltak, fegyvereik sem igen különböztek. Idővel azonban az erkölcsök szelidebbek lettek és a fegyverek is átváltoztak.

Melyik nép volt az, melynek erkölcsi oly szelidek voltak, hogy az ellenük mitsem vétők életét nyugalmas és gyors halállal vetettek véget, ez nehezen megmondható. Sokan a mellett szólják, hogy az elsők a kínaiak voltak, tőlük sajátították el az arabok és az európaiak. A kínaiak ismerhették, mert ezen szenvedély nélküli és művelt nép erkölcsi is arra serkenthették; az arabok is használhatták a puskaport szikla robantásra s az európaiak hadi célokra. A puskapor gyors elterjedését megmagyarázza az a körülmény, hogy az u. n. humanismus akkor terjed, akkor ihlette a görög szellem nyugat Európát. A vad erkölcsök helyébe szelidebbek léptek, Torquemada kinzó társasága már

nem volt, a dagottak is toleransabbak lettek, egyáltalában mindenki az emberiség boldogításán fáradozott és a nehéz szabályok helyébe puskák léptek. Megmaradt ugyan továbbra is nemzeti jellemként bizonyos fegyvernem, így a vérengző olasznál a tör, a vasas németnél a kard, a finom francziánál a rapir, stb. Általában azonban a nehéz faltörő kosok és röpitő gépek helyébe léptek az „álgjuk“, mint Zrínyi a költő mondja s a lovagokat a patantyusok kiszorították. A vadaknál és a régieknél a sebesült katona előtt halt meg és ez gyönyörködhetett halál tusában, mai nap azonban az ellenfél oly messze áll, hogy még jajját sem halljuk.

Mondhatná valaki, hogy a fegyver, talán az erkölcsöket javította, de ez nem áll. Mai nap elég ember van, ki revolvereket kezel embertársai kárára s ha az igaz volna, akkor ilyesmi elő nem fordulna; a hontentották, kafferek, becsuánok és többi vad törzs, kik fegyverrel már megismerkedtek ősi vad szokásaikat még nem hagyták el, hanem azokat csak a cultura hatása következtében fogják elveszteni. De ha a mondat állana akkor mai nap már elég sima s szelid jellemű ember létezne, mert nincs minden ember kezében vagy zsebében fegyver. Az lesz a legboldogabb kor mikor senki kezében se lesz fegyver, akkor értük csak el azt a gyönyörű s boldog kort, melyben „megboesátunk az ellenünk vétetteknek.“

Schöndorfer Gyula.

Mimi.

— Átalakulások. —

Írta: Kürthy Emil.

Ruhájából kinőtt, lyukas cipős, szenyves harisnyájú hat éves kis leány volt Mimi. Édes anyja nem viselte gondját; nem szerette, olyan rut volt.

A gyermekkor minden bája hiányzott belőle. Elhízott, ormótlan kis teremtés volt. Fekete bőre gondozatlan, bozontos fekete haja fésületlen, még korom fekete szeme is olyan volt, mintha kormos lett volna.

Hát a természete! Vászott, mint egy suszterinas. Esetlen, hosszú karjaival, mint két cséppel folyton kalimpázott; nagy szája mindig gonoszságokra nyitva; műveletlen esze mindig mások bosszantására főzte a szemén-szedett pajkoságokat . . . egy szóval embernek, állatnak egyaránt szenvedhetlen jószág volt.

— Szegény anyja, szegény anyja! sápitozott gyakran Kereplóné ő nagysága, — sok gondot ad még neki ez a rut teremtés; a nyakán vénül, meglassátok, hogy a nyakán vénül!

*

Mimi tizenhárom éves korában tél viz idején kitűnő ötletei egyikének en-

gedve, meztláb szaladt a családi parkon át, hogy egy hizott sertéspörkölés ritka szép látványában gyönyörködjék.

A következő? Oriás tifusz, mely kétségbeejtette a jó mamát, daczára, hogy Kereplóné ő nagysága egyre csak azt hajtogatta:

— Bár csak magához venné a jó Isten, bár csak magához venné! . . .

De nem vette, hanem engedte, hogy egy pár hétig élet és halál között lebegve iszonyu szenvedéseket álljon ki, aztán a krízis legyőzése után fokról fokra visszaadta a régi egészségét, a régi erejét.

Nagy ünnep volt mikor Mimi először hagyta el az ágyat. Piros flanel papucsban, fehér battiszt pongyolában és megritkult, de még mindig göndör haját piros szallaggal átköve lépett a szalonba, a hol mamája éppen Kereplóné ő nagyságának beszélte el az elmúlt hetek izgalmaikat:

— Jóságos ég! — kiáltott a derék hölgy, ez lenne a rut kis Mimi, ez a fölserdült, szépséges hajadon?

És csakugyan Mimi nem volt többé gyermek, hanem hajadon, nem csunya, hanem igéző szép.

Mimi szépségének semmi köze se volt a kifogástalan, szoborszerű antik szépséghez. Arczának talán egy vonala se volt szabályos: hanem sűrű szemöldöktől árnyalt fekete nagy szemével, finom kis fitos orrával, csillogó fehér fogsorával és megtisztult barnás arczbőrrel az a pikáns jelenség volt, a mely napjainkban jobban hódít a görög istennőkre emlékeztető, de hideg szépségeknél.

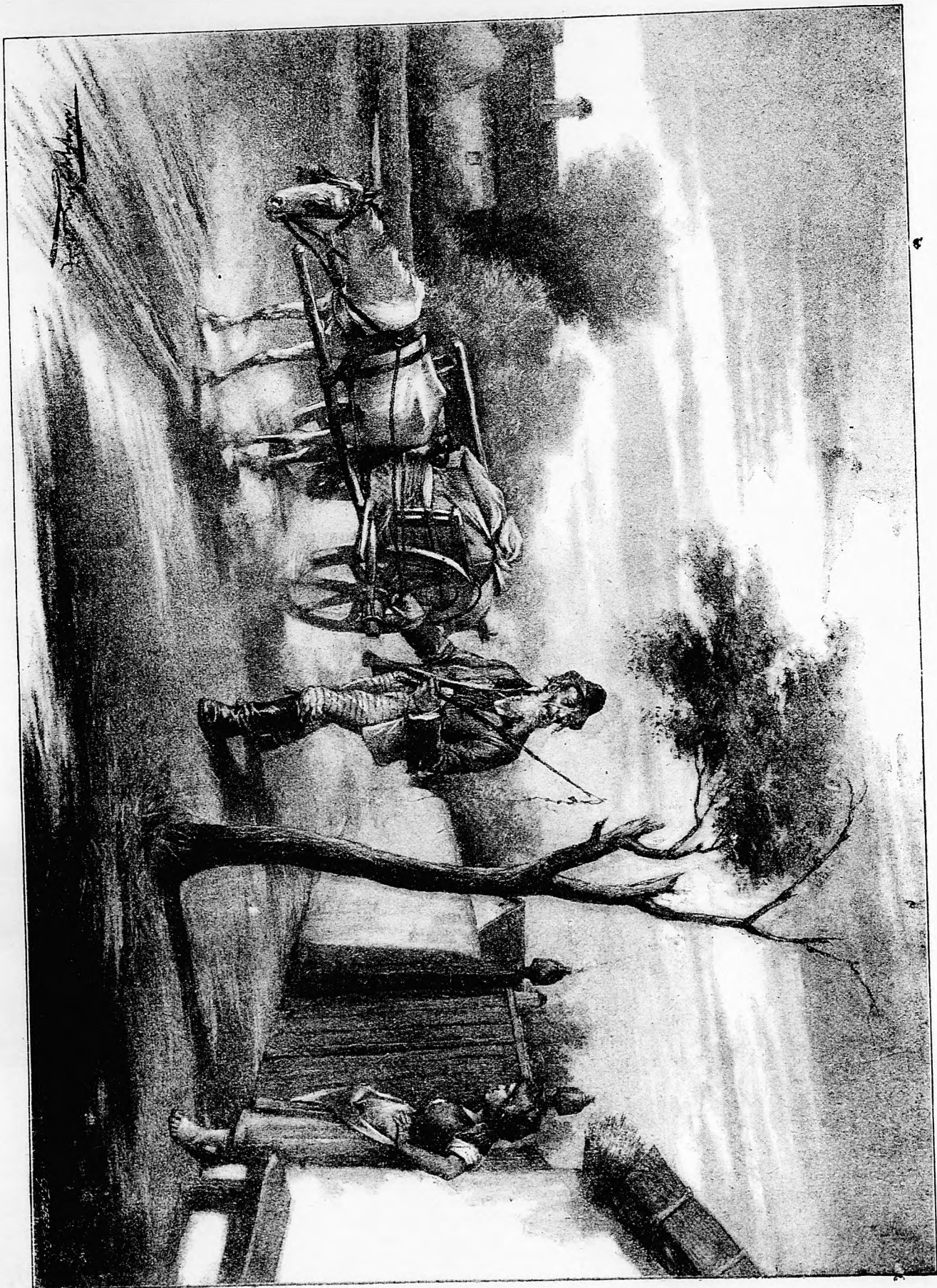
A mellett alakja megnyult, teste megfogyott, nyert arányosságban és levetkőzte szegletességét.

— Gratulálok kedvesem, gratulálok! — kiáltott Kereplóné ő nagysága, egyik eksztázisból a másikba esve.

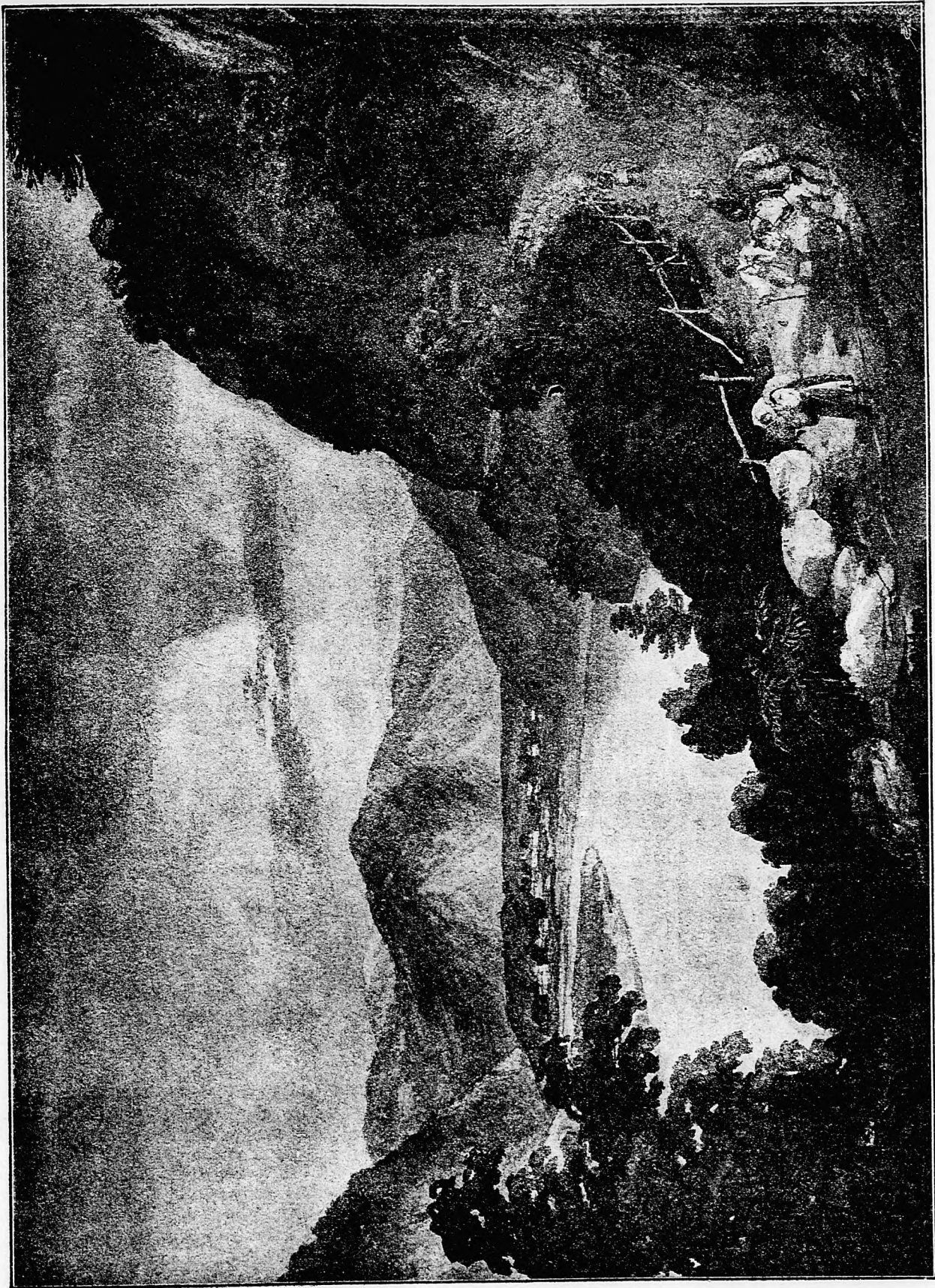
*

Mimi természete is nagy változáson ment át. Tapasztalva, hogy az emberek most már jó szemmel néznek rá, ő is leszokott gyermekkori durczás modoráról. Szívében nőies, gyöngéd érzületek kezdtek rügyezni. Sokat kaczagott, mert tudta, hogy szép fogai vannak. Agyában kellemes, tréfás ötleteket keresett, mert tudta, hogy ezek kimondása alkalmul szolgál szemei ragyogtatására, gyakorolta magát a tánczban, mert észrevette, hogy a csárdás és a keringő élénk pirt kerget az arczába és gondot fordított az öltözékére, mert tapasztalta, hogy minél több izléssel öltözik, annál jobban tetszik.

Örült szépségének, szomjazta a bőkot és boldog volt ha tetszett. Színházba, hangversenyekre, bálókba, társaságba csak azért járt, hogy lássák és magasztalják. Nem törődött komoly dolgokkal. Az olvasást unta, a kézimunkát gyűlölte, a zenéhez nem értett

A rongyszedő. Turi Gyula rajza.

A vöröstoronyi szoros, Barabás Miklós festménye után

Lakásom a rue L'Echiquier-ben.

— Ott van és megtörtént. —

Irta: Szomoró Deszö.

Világosabb a napsugárnál, hogy Párisnak azok a legszerencsétlenebb emberei, akik lakást kénytelenek változtatni. Tudvalevőleg annyi sok fáradtsággal és kellemetlenséggel jár. Aztán még hozzászokik az ember!

*

A Champs - Elysée híres Marbeuf-Street-jén volt lakásom. A ki ezt a Quartiert ismeri (és ki ne ismerné?) tudhatja, hogy volt okom a kiköltözkedésre. Lehangolt és szomorú voltam a hirczokodás miatt. Charles Maron a „L'Echo de Paris“ színházi krónikása, jó barátom lévén, észrevette, hogy szenvedek.

— Mi bajod?

— A Marbeufben lakom.

— Költözködni akarsz...?

— Ugy van.

— Vedd át a lakásom. Rue L'Echiquier, negyvenegy és háromnegyed lépés a nagy boulevardtól. Csak második emelet.

Másnap már a Maron lakását foglaltam el.

Délután volt. Kinyitottam a szobám ablakát és tanulmányoztam a környéket.

*

Hirtelen kinyílik az ajtó. A Varietés-színház egy fiatal csodaszép női tagja (nem mondhatom meg a nevét, bár ő nem banna) a legnagyobb otthonossággal végig fekszik a pamlagon. Hatalmas spanyol fal állott az ablakom előtt, hát engem észre sem vehetett.

Én láttam jól.

Hirtelen megszólalt:

— Kedves barátom én gyűlölöm önt.

Őn egyszerűen nyomorult ember!... Hát nem kerül elő? Még akkor sem, ha azt mondom önnek, hogy ön egy világot megér, hogy önt szeretem, imádom.

Erre előjöttem.

— Kisasszony, kegyed igen originális.

— Megborzadt, és egy menekülő egérke módjára szökött fel.

— Az Istenért, hol vagyok?

— Nálam!

— Azt látom... azaz ki ön?

— Kérem én az a boldogabb halandó vagyok, a ki egy világot megérek, s akit a kisasszony imád.

— Legyen udvariasabb kérem... én önt nem ismerem...

— ... Nevem:

— Mellékes...

— Ha úgy gondolja...

— Mit akar ön?

— Könnyebb kérdéseket...

— Ismétlem, legyen udvariasabb. Mit akar ön itt?

— Boldog lenni... S meghalni aztán.

A kisasszony kiegyenesedett. Olyan volt mint egy arkangyal.

— Ön már meghalt.

— Köszönöm.

— Ne örvendjen. Ez a lakás az ön temetője.

— Megméltóztatik győződve lenni?

— Teljességgel!

Olyan pozitívítással szólott, hogy megijedtem. Szomorúan jegyeztem meg aztán:

— Legyen könyörülettel irántam...

látja még egészen fiatal vagyok...

aztán ma van az első napja, hogy itt lakom. És higgye el, hogy nem temetőnek béreltem ki ezt a kis logement-t.

Temetőbe majd adnak ingyen helyet,

ha nem is lesz oly komfort...

A kisasszony elhült.

— Hogyan az öné ez a lakás?

— Az öné is, ha parancsolja.

— Maron nem lakik itt többé?

— Nem!

— A nyomorult!

*

Hirtelen kopogtak az ajtón. A kisasszony a spanyol fal mögé bujt. Maron lépett be a szobámba.

— Boldog vagy? kérdezte.

— Boldog. Hát te?

— A legboldogabb. Pompone-tól (igy hívta bizalmas körben) szabadultam. Nem tudja hol lakom, megse talál... a redakcióba azt fogják mondani, hogy kiléptem... Be fog toppani hozzád... meglásd... azt mondd neki, hogy kimultam számos dicsőség után mint egy versenylő. Sietek, hátha eljön... azt hiszi, hogy még itt lakom.

Erre Pompone kiugrott. A lakásom nem vált be versenytérnek. Mert Maron tényleg úgy futott mint egy versenylő. Végre menekült.

Pompone fáradtan dőlt le a szobám pamlagára. Zokogott, hogy megesett a szívem rajta.

— Kisasszony szereti Maront?

— Nem, csak a lakását szeretem.

Amnyi, de amnyi édes emlék fűz ide...

— Az öné lesz... ha parancsolja...

Pompone nem válaszolt, csak sirt tovább.

*

U. i. Talán mégsem olyan „világosabb a napsugárnál“, hogy azok Páris legszerencsétlenebb emberei, akik lakást kénytelenek változtatni?

Notturmo.

Szép esendes éjjel folyó hidján állva
Ketten nézők egyszer a gyors habot:
Félénk alulról hűvös szellő szálla
S arcomhoz fuvá lágyan szép hajad.

Morogva zajogott a viznek árja
S vig gyorsasággal tovább sietett...
Hogy megszólítottak, már el voltam szánva
S mégis csak némán szorítám kezéd.

A habok felett álmódó vén fűznek
Mily csábitóan susogott levele,
A parton, hol a dus kertek feküsznek,
A levegő illattal volt tele.

A fal mögött, más oldalán a viznek,
Kicsiny madár dalolva álmódott
És szent varázsa csengő énekének
Kéblünkbe olyan bűvösen hatott.

És fent a magas égnek boltozatján
S alatt a vízben ezüst csillagok
Ragyogva étek, mindeniköbben tán
Egy külön-külön világ ragyogott.

S a mint így némán boldogon merengve
Folyton néztünk a csillagokra le,
Ugy látszott, mintha miud a végtelenbe
Nyulnék s arany oszlopot képzene.

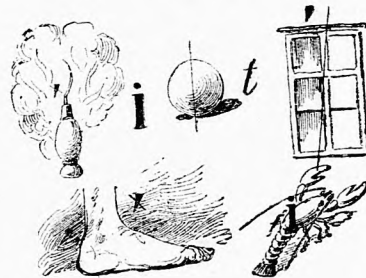
De míg te nagy gyönyörrel egyre néztél,
Mint tánczolt ott lenn a vízben a fény,
Hó vágyam engem addig másra készítet
Es sokkal, szebbet néztem én.

Ah! mert mi volt a csillagoknak fénye
Mostan, az üdvnek percében, nekem;
Hisz nézheték a legragyóbb égbe:
Szép fekete szemedbe, kedvesem!

Jerábek János.

Képtalány.

SZÁMREJTVÉNY.

NÁNAY SÁNDORTÓL.

- 2, 80, 65, 18, 44, 21. Csinos férfi név.
29, 5, 72, 9, 90. Egy balatoni bajó.
3, 11, 95, 61, 74, 87. Folyó Magyarország gon.
7, 52, 28, 26, 33, 13, 71, 23. Görög bölcsész volt.
56, 16, 93, 31, 48.
30, 15, 46, 54, 84, 32. Egy amerikai állam.
39, 92, 97, 34. Ásvány.
99, 24, 78, 88, 57, 19. Ásványvizelő híres.
69, 35, 50, 77. A beduin kedves állata.
14, 37, 98, 22, 25, 68. Névtűtő.
10, 47, 20, 80, 59. Kedves madár.
67, 64, 79. Másként friis.
33, 81, 58, 12. Aratáskor csinálják.
47, 17, 6, 62, 76, 83, 73, 83, 86. Mithologiai alak.
60, 2, 42, 55, 49. Amohamedánok szent városa.
36, 41, 4, 85, 73. Erény.
13, 51, 1, 51, 43, 27. Évszak.
8, 17, 53. Ezzel a tehén szolgál.
40, 95, 70. A lovak szeretik.
63, 91, 82, 100, 99. Népfa.
94, 85, 66. Ásvány.
96. Betű az abcéző végéről.
1-100. Berzsenyi egy szép költeményének egyik versszaka.

A mult számban közölt talányok megfejtése:

A képtalányé:

Szélmalom harc.

A Számrejtvényé:

Kéri pusztán, az endrődi határban
Leveledzik egy nagy hársfa magában.
Hej Endrődnek határ öreg hársfája,
Jósolni jár egy kis bojtár alája.